

KANNANOTTO

Kansallisarkiston pääjohtaja Jussi Nuorteva
Kansallisarkiston vs. pääjohtaja Päivi Happonen
Tiede- ja kulttuuriministeri Antti Kurvinen
Vaasan vaalipiirin kansanedustajat

Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan liiton yhteinen kannanotto 23.11.2021

KANSALLISARKISTON VAASAN TOIMIPAIKKA ON SÄILYTETTÄVÄ

Kansallisarkiston tehtävänä on varmistaa kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvien asiakirjojen säilyminen ja saatavuus sekä edistää niiden tutkimuskäyttöä. Kansallisarkistosta säädetyn lain 3 §:n mukaan Kansallisarkistolla on toimipaikkoja, joiden sijainnista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Laki Kansallisarkistosta velvoittaa toimipaikoista säädettyä huolehtimaan palveluiden saatavuudesta ja kielellisten oikeuksien toteutumisesta.

Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakuntien liitoissa ymmärretään Kansallisarkiston lainsäädännöstä johtuvat tarpeet kehittää omaa ja eri viranomaisten asiakirjojen arkistointiin liittyvää toimintaansa. Samaan aikaan maakuntien liitot ovat seuranneet erittäin huolestuneena Kansallisarkiston suunnitelmia lakkauttaa Kansallisarkiston Vaasan toimipiste vuoteen 2024 mennessä. Kansallisarkiston Vaasan toimipaikalla on pitkä historia. Se perustettiin Vaasan maakunta-arkistona vuonna 1936, ja se on yksi maamme seitsemästä arkistolaitoksen alueellisesta toimipisteestä.

Merkittävä takaisku alueen historiantutkimukselle ja kulttuuriperinnön vaalimiselle

Kansallisarkiston suunnitelmien mukaan noin 11 000 hyllymetriä Vaasan toimipisteen aineistoja siirrettäisiin Kansallisarkiston muihin toimipisteisiin. Nämä aineistot sisältäisivät muun muassa Vaasan hovioikeuden, tuomiokuntien, raastuvanoikeuksien ja Vaasan lääninhallituksen arkistot. Viranomaisarkistojen aineistot ovat alueen historiantutkimuksen kannalta erittäin tärkeitä lähdeaineistoja. Niiden hajuttaminen eri puolelle Suomea olisi vakava takaisku alueen historiantutkijoille ja kulttuuriperinnön vaalimiselle.

Aineistojen digitointi ei ole ratkaisu

Lakkauttamissuunnitelmien yhteydessä nostetaan vahvasti esille arkistoaineistojen digitointiin ja sähköisten aineistojen käyttöön liittyvät näkökulmat. Kuitenkin vain noin viidennes aineistosta digitoidaisiin. Loput, eli suurin osa aineistosta olisi saatavilla ainoastaan konkreettisina asiakirjoina, sähköisten palvelujen ulottumattomissa. Digitoinnin aikataulu on myös täysin hämärän peitossa. Voi kestää jopa vuosikymmeniä, ennen kuin merkittävä osa aineistosta on digitoitu. Vaasan toimipaikan laajojen viranomaisarkistojen tulisi olla kokonaisuudessaan digitoituja ennen niiden siirtämistä muualle.

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO
REGIONAL COUNCIL OF SOUTH OSTROBOTHIA

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

KANNANOTTO

Neuvotteluratkaisu on mahdollinen

Olemme vakuuttuneita siitä, että Kansallisarkiston Vaasan toimipaikan kiinteistöön liittyvät haasteet ovat ratkaistavissa neuvotteluissa Kansallisarkiston ja Vaasan kaupungin edustajien kanssa. Aineistoja voidaan tarvittaessa siirtää muun muassa Vaasan kaupungin keskusarkistoon ja muihin arkistotiloihin. Esitämmekin pohjalaismaakuntien edustajina, että Kansallisarkiston Vaasan toimipisteen lakkauttamista koskeva asia otetaan uudelleen käsiteltäväksi. Vanhan Vaasan läänin keskeiset historiantutkimuksen lähdeaineistot tulisi säilyttää myös jatkossa Vaasassa, jotta niitä voidaan käyttää pohjalaismaakunnissa tehtävään monipuoliseen historiantutkimukseen.

Kaj Suomela, maakuntajohtaja, Pohjanmaan liitto

Asko Peltola, maakuntajohtaja, Etelä-Pohjanmaan liitto

Jyrki Kaiponen, maakuntajohtaja, Keski-Pohjanmaan liitto